

Zasady sprawozdawczości jednostek naukowych w zakresie dorobku publikacyjnego

---

Konferencja szkoleniowa:

„Polska Bibliografia Naukowa w kontekście obowiązków sprawozdawczych jednostek naukowych”

Warszawa, 16 listopada 2015 r.

Podstawa prawna

PBN został dostosowany do sprawozdawczości Jednostek Naukowych (JN) regulowanej w:

- a) przepisach ustawy o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249),
- b) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015r opublikowanego w dniu 3 lipca br. (Dz. U. 2015, poz. 944).

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego wskazał jako miejsce sprawozdawczości:
POL-on: system Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce.

Podmioty zobligowane do sprawozdawczości

- Ustawa o zasadach finansowania nauki obliguje **jednostki naukowe** do bieżącego sprawozdawania wyników i osiągnięć, w tym dorobku naukowego.
- Ustawa wprowadza definicję **jednostki naukowej** jako:
  - prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe:
    - a) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni,
    - b) jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy o Polskiej Akademii Nauk,
    - c) instytuty badawcze w rozumieniu ustawy o instytutach badawczych ,
    - d) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
    - e) Polską Akademię Umiejętności,
    - f) inne jednostki organizacyjne niewymienione w lit. a–e, posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.

Podmioty zobligowane do sprawozdawczości (cd.)

- Sprawozdania składają **JEDNOSTKI NAUKOWE** w imieniu własnym. Sprawozdań nie muszą składać podmioty zajmujące się nauką lub uczestniczące w procesie tworzenia nauki, a nie będące jednostkami naukowymi.
- Formalnie – jednostki naukowe nie podlegające pod ustawę o zasadach finansowania nauki (np. nie składające wniosków o dotację statutową) – nie mają obowiązku sprawozdawczego.
- Jednostki naukowe posiadające kategorię naukową lub jednostki, które będą chciały wystąpić o nadanie kategorii naukowej, podlegają pod obligo (w świetle ustawy, ale także Rozporządzenia w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym), sprawozdawczości dorobku naukowego.

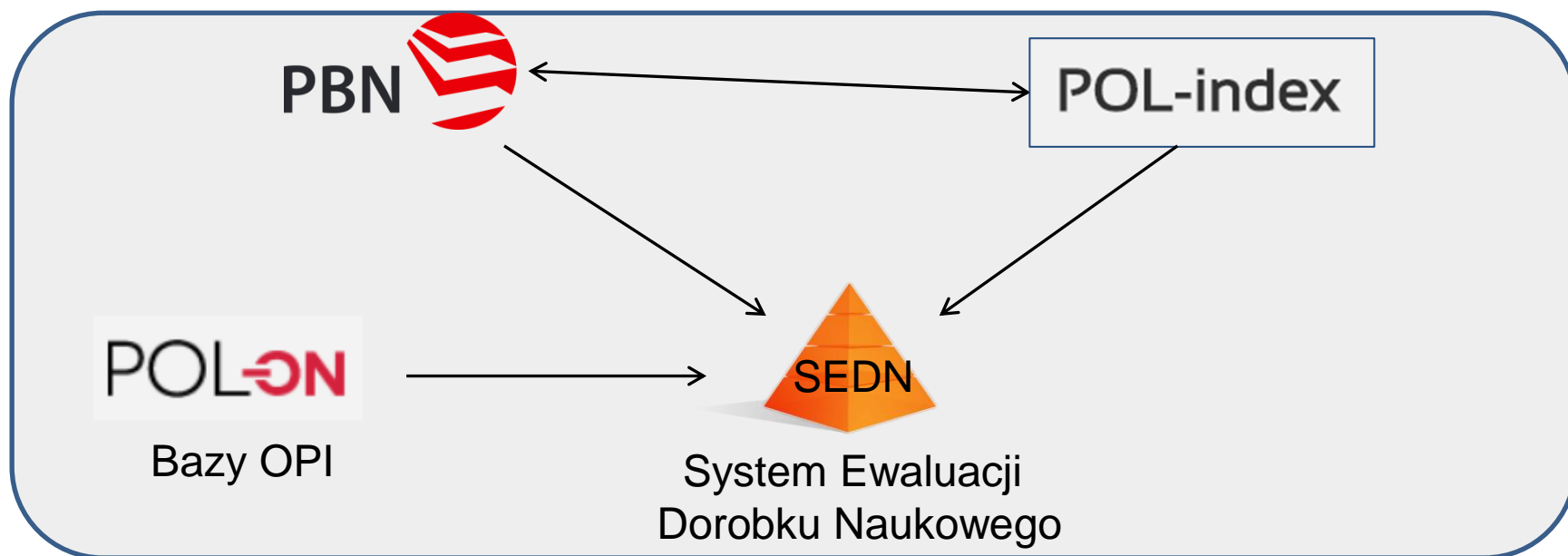
POL-on, PBN, POL-index, SEDN, MNiSW... ??? Jak się w tym połączyć...

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

POL-ON

Po co sprawozdawać?...

Poza powodami formalnymi (obowiązujące prawo, obliigo ustawy etc.), należy zwrócić uwagę na przyszłe wykorzystanie sprawozdawanych danych:

- ewaluacja dorobku naukowego jednostki, ale także i innych jednostek (walidacje w ramach SEDN),
- wsparcie w ocenie punktowej wniosków, grantów, wystąpień JN,
- budowa ogólnodostępnego repozytorium zawierającego dorobek naukowy jednostek naukowych (migracja danych do PBN etc.)
- ułatwienie sprawozdawczości w tym do GUS.

Stąd zalecana jest uwaga i staranność wprowadzania sprawozdań.

Harmonogram obowiązków sprawozdawczych (dorobek publikacyjny)

- Zgodnie z treścią ustawy oraz na podstawie stanowiska Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jednostki powinny dotrzymać następującego harmonogramu sprawozdawczości (dla jednostki wprowadzającej nowe dane):
- Do **30 października 2015 r.** – wprowadzenie informacji o dorobku publikacyjnym jednostki.
- **Do 30 stycznia 2016 r.** – wprowadzenie informacji o dorobku za okres IV kwartału 2015 r. wraz z **informacją uzupełniającą za okresy poprzednie** (tj. od stycznia 2013r.) z jednoczesnym uruchomieniem statystyk i raportów dla Ministra Nauki.
- Do **30 kwietnia 2016 r.** – wprowadzenie informacji o dorobku za okres I kwartału 2016 r. wraz z informacją uzupełniającą za okresy poprzednie (tj. od stycznia 2013r.).

Moduł Sprawozdawczy Polskiej Bibliografii Naukowej

Systemem właściwym do złożenia sprawozdania jest Moduł Sprawozdawczy PBN.

Najważniejszymi powodami stworzenia nowego modułu były:

PBN – część ogólnodostępna (repozytoryjna)

- filozofia działania – system społecznościowy zakładający dobrą wolę osób i **brak konsekwencji** błędnych danych,
- osoby uprawnione – **każdy użytkownik** może dodać lub zedytować dane,
- zasada wprowadzania – **pierwszy podmiot** kształtuje większość danych i praw do nich.

Wymagania Ministerstwa wynikające z rozporządzenia

- rozporządzenie zakłada prawdziwość sprawozdania pod określonymi sankcjami,
- ze względu na wagę sprawozdania dane może wprowadzać wyłącznie osoba umocowana w jn,
- prawo jednej jednostki nie może kształtować, ani wpływać na prawa innej jednostki – musi istnieć możliwość dowolnego kształtowania sprawozdania przez jednostkę.

Moduł Sprawozdawczy Polskiej Bibliografii Naukowej (cd...)

Systemem właściwym do złożenia sprawozdania jest Moduł Sprawozdawczy PBN.

Najważniejszymi powodami stworzenia nowego modułu były (w warstwie technicznej):

PBN – część ogólnodostępna (repozytoryjna)

- konieczność wprowadzania **znacznej liczby danych** odnośnie osób, podmiotów, afiliacji etc.,
- **bardzo uciążliwe procedury importu** danych nakierowane na zapewnienie cross-referencji do obiektów w ramach PBN,
- możliwość swobodnego kształtowania „afiliacji” tj. **przypisać dorobku do** struktury organizacyjnej JN (nawet nieformalnej).

Rozwiązania oczekiwane przez MNiSW od Modułu Sprawozdawczego

- ograniczenie danych wyłącznie do wynikających z Rozporządzenia,
- ogromne uproszczenie mechanizmów importów masowych (m.in. poprzez wyłączenie mapowań etc.),
- Inna definicja „afiliacji” publikacji – zgodna z rozporządzeniem o zasadach i trybie oceny jednostek naukowych.

Instancje PBN

Po wejściu w życie Rozporządzenia w sprawie Systemu Informacji o Nauce funkcjonują dwie „instancje” Polskiej Bibliografii Naukowej:

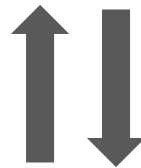
PBN (powszechny)

PBN Moduł Sprawozdawczy

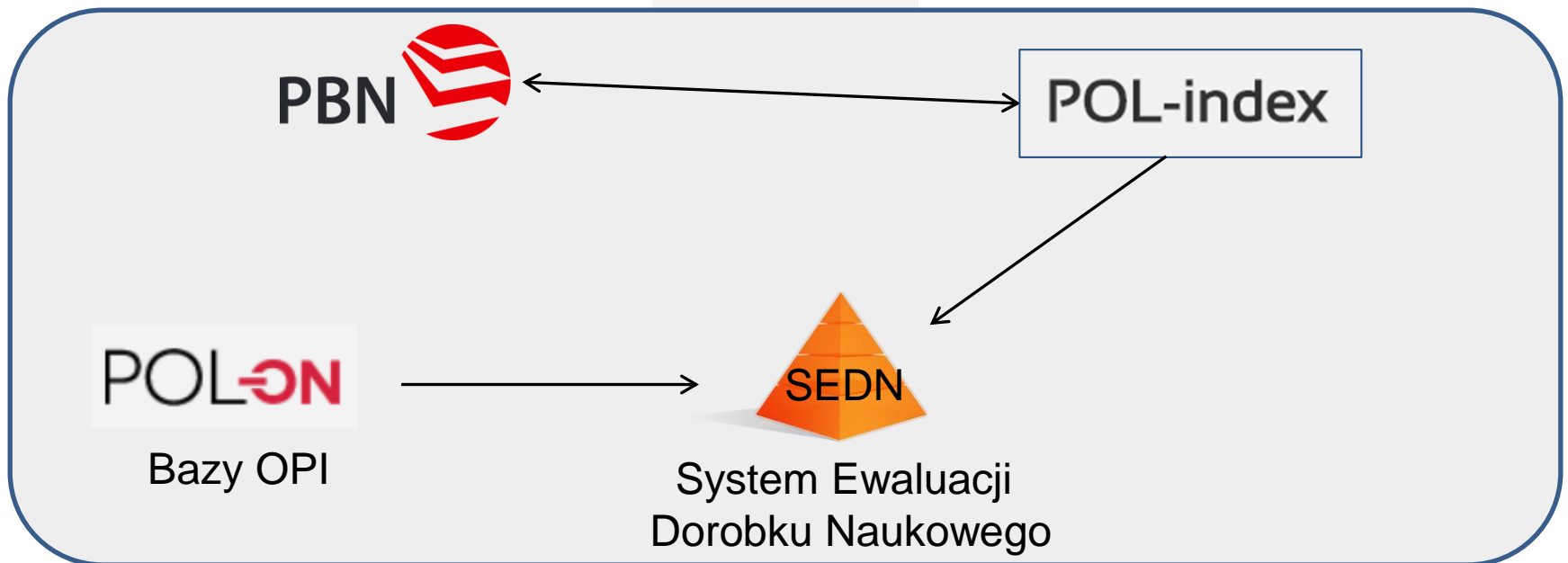
Przeznaczenie każdego z podsystemów jest odmienne, jednakże obydwie opisują tę samą rzeczywistość, tj. dorobek naukowy polskich naukowców.

POL-on, PBN, POL-index, SEDN, MNiSW...

Schemat powiązań

POL-on

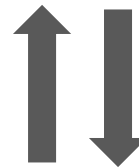

POL-on, PBN, POL-index, SEDN, MNiSW...

Przepływ danych w ramach podsystemów PBN

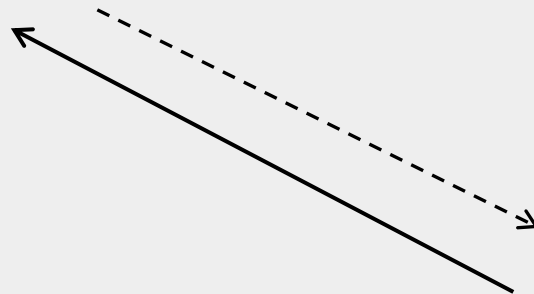
Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

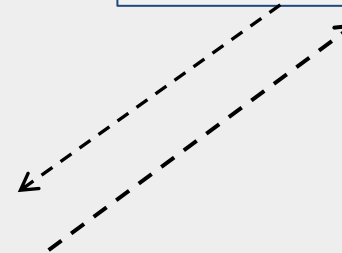
POL-ON

**MODUŁ
SPRAWOZDAWCZY**

POL-index

PBN

Koncepcja migracji danych

Rozważając mocne strony poszczególnych typów repozytoriów zgromadzonych w systemach PBN obecny operator zakłada:

opracowanie zasad migracji danych z PBN MS do PBN – R,
przy wykorzystaniu danych z POL-index jako danych referencyjnych,
przy założeniu możliwie szerokiej deduplikacji danych,
przy założeniu koncepcji łączenia (merge) danych z zachowaniem stopniowania źródeł.

Dane zmigrowane do PBN-R po ich oczyszczeniu powinny być dostępne dla wszystkich Użytkowników, a w szczególności jednostek naukowych, celem automatyzacji sprawozdawczości, a przede wszystkim realizacji pierwotnych celów do jakich PBN został stworzony.

Koncepcja migracji danych - wyzwania

Prace implementacyjne mogą zostać rozpoczęte po zakończeniu dwóch równoległych procesów, tj.:

- importu i interpretacji danych POL-index,
- importu docelowego danych sprawozdawczych z JN (zdroworozsądkowa data ostatecznego importu danych z wszystkich istotnych jednostek naukowych – koniec IV kwartału 2015r).

Największe trudności:

- przejście z logiki zdarzeń ewaluacyjnych na logikę repozytorium dorobku naukowego,
- rozbieżności semantyki danych,
- dylematy interpretacyjne w przypadku zmiennych interpretacji.

POL-on i PBN – integracja i referencje

Obecnie PBN jest źródłem referencji dla niektórych baz danych funkcjonujących pod wspólną nazwą POL-on, takich jak:

- sprawozdania ewaluacyjne jednostek (w ramach ankiet z programu ankieta),
- sprawozdania z realizacji projektów badawczych (w ramach efektów realizacji projektów).

A jednocześnie PBN korzysta z baz POL-on jako źródło referencji przy wprowadzaniu dorobku naukowego (mapa jednostek naukowych, hierarchia jednostek naukowych, kody, mapowania, weryfikacja pracowników etc.)

Rozważana jest możliwość korzystania z wykazu pracowników i zatrudnień dla Modułu Sprawozdawczego i przy walidacji danych dla JN.

PBN – zalecenia organizacyjne

Zważywszy na rosnącą rangę kategorii naukowej dla funkcjonowania jednostek naukowych (wpływ na wysokość dotacji, uzyskania grantów, rekomendacji etc.) oraz

zważywszy na bezpośredni związek pomiędzy sprawozdaniem jednostki naukowej, a przyszłą i obecną oceną jednostek naukowych

proponujemy:

- a) nadanie kwestiom gromadzenia kompletnych informacji o dorobku naukowym pracowników i współpracowników odpowiednio wysokiego priorytetu,
- b) wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych idących w kierunku zorganizowanego uzyskiwania informacji od własnych naukowców w systemowy sposób,
- c) zadbanie o mechanizmy kontroli jakości danych, w tym ich kompletności, walidacji i ew. zagrożenia współwystępowania w innych jednostkach (afiliacje).

PBN, Moduł Sprawozdawczy, sprzeczność sygnałów i brak stabilności...

Jednostki Naukowe w kontaktach z ICI, przedstawicielami KEJN, na konferencjach często zadają pytania, podnoszą wątpliwości:

(...) przystosowaliśmy się do PBN, zaczęliśmy przekonywać pracowników naukowych o konieczności wprowadzania danych, myśleliśmy, że mamy wypracowane zasady, a tutaj REWOLUCJA... Dlaczego? Jak? Po co?

(...) wielkim nakładem sił wprowadziliśmy do PBN nasz dorobek publikacyjny po to tylko, aby się teraz dowiedzieć, że... to jednak nie ten system. Że znowu musimy w sumie te same dane wprowadzać w nowe miejsce... Dlaczego nikt tego wcześniej nie przemyślał? Czemu w kółko robimy tę samą robotę?...

(...) gromadzimy dane w PBN/ w naszych systemach bibliotecznych, przychodzi do sprawozdania, a tu okazuje się, iż musimy wszystkie dane poprawić, ponieważ nie mieszczą się w „tabelkach” ministerstwa. Dlaczego nie dano czasu na uzupełnienie danych? Czy wszystkie te informacje są kluczowe?...

Nie wprowadzę danych. Nie dopiszę tych szczegółików. A co mi zrobicie?...

Jednostki Naukowe w kontaktach z ICI, przedstawicielami KEJN, na konferencjach często zadają pytania:

- **czy naprawdę musimy wprowadzić te sprawozdania?**
- **za jaki okres mam się sprawozdawać?**
- **przy jakim poziomie „ubytków” w danych można określić moje sprawozdanie za niekompletne?**
- **czy ktoś mi pomoże w sprawozdaniu?**

Co zrobić w przypadku problemów związanych z systemem PBN lub POL-index ?

Pytania dotyczące kwestii technicznych w systemie PBN (np. logowanie, nadawanie uprawnień, itp.):

helpdesk.pbn@indexcopernicus.com

tel. 22 420 32 74 (w dni robocze od godz. 8:15 do 16:15)